

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingswet en milieueffectrapportage

Het wetsvoorstel voor de Omgevingswet is in juli 2015 aangenomen door de Tweede Kamer. De meeste regels over m.e.r. komen in het Omgevingsbesluit. Een ontwerp van dit besluit wordt in 2016 verwacht.

De Omgevingswet, de bijbehorende AMvB's en de Invoeringswet Omgevingswet geven een totaalbeeld van de Omgevingswetgeving. Volgens de planning treden ze eind 2018 in werking. In deze factsheet:

- Wat houdt de Omgevingswet in?
- Wat verandert er voor m.e.r.?

Wat houdt de Omgevingswet in?

Met de Omgevingswet wil het kabinet:

- De verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afstemmen.
- Duurzame projecten stimuleren.
- Gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte geven voor eigen initiatieven in hun omgevingsbeleid.
- Knelpunten in het huidige omgevingsrecht opheffen.
- Procedures versnellen en vereenvoudigen, en de onderzoekslast verminderen.

De scope van de wet is verruimd: van verschillende sectorale belangen naar 'fysieke leefomgeving'. Beoogd is om het beschermingsniveau gelijkwaardig te laten zijn aan de huidige wet- en regelgeving

Zes kerninstrumenten

De Omgevingswet introduceert zes kerninstrumenten:

1. Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een lange termijnvisie van Rijk, Provincie of gemeente en vervangt de structuurvisies, relevante delen van de natuurvisie, verkeers- en verkeersplannen, strategische gedeeltes van nationale

en provinciale waterplannen en milieubeleidsplannen.

2. Programma

Het programma speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van de beleidsdoelen uit de omgevingsvisie. Het bevat maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Het kan een programmatische aanpak zijn om sectorale doelen te realiseren of aan omgevingswaarden te voldoen. Een voorbeeld is het NSL.

3. Decentrale regelgeving

Regels over de fysieke leefomgeving komen in één gebiedsdekkende regeling. Voor gemeenten is dat het *omgevingsplan*, voor waterschappen de *waterschapsverordening* en voor provincies de *omgevingsverordening*. In de regeling staat bijvoorbeeld:

- De omgevingswaarden
- Instructieregels voor provincies
- Functie- en locatiespecifieke regels gericht op burgers en bedrijven.

4. Algemene rijksregels

De Rijksoverheid werkt zoveel mogelijk met algemene regels, om te voorkomen dat burgers en bedrijven steeds toestemming moeten vragen. Om flexibiliteit te bevorderen bevat de Omgevingswet de mogelijkheid om regels over gelijkwaardigheid en maatwerkvoorschriften op te nemen.

5. Omgevingsvergunning

Deze komt overeen met de omgevingsvergunning van de Wabo. Doordat er meer algemene regels zijn, wordt waarschijnlijk minder vaak een omgevingsvergunning aangevraagd. Niettemin vereist de M.e.r.-richtlijn een vergunningplicht voor projecten waarvoor, eventueel na een m.e.r.-beoordeling, een MER moet worden gemaakt.

6. Projectbesluit

Het projectbesluit vervangt het inpassingsplan, tracébesluit, projectplan uit de Waterwet en de coördinatie-regelingen uit de Wro, Tracéwet, Waterwet en Ontgrondingenwet. Het projectbesluit strekt tot wijziging van het omgevingsplan en kan de plaats innemen van de omgevingsvergunning voor activiteiten die deel uitmaken van het project en van andere toestemmingen die nodig zijn, zoals een verkeersbesluit. Soms moet bij een projectbesluit als eerste stap een voorkeursbeslissing worden genomen.

Wat verandert er voor m.e.r.?

De factsheet *M.e.r. in een notendop* beschrijft hoe m.e.r. momenteel is geregeld. Wat voor m.e.r. verandert in de Omgevingswet leest u hieronder.

Plan-m.e.r.

In de Omgevingswet is gekozen voor een algemene omschrijving van de plan-m.e.r.-plichtige plannen en programma's in plaats van de huidige limitatieve lijst met plannen (kolom 3 van de bijlage bij het Besluit m.e.r.). Wel zijn een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan en een voorkeursbeslissing benoemd als in ieder geval plan-m.e.r.-plichtig. Een plan-m.e.r. is, net als nu, verplicht als het plan/programma kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten of als een Passende beoordeling moet worden gemaakt op grond van de Wet natuurbescherming. Ook advies van de Commissie m.e.r. over een plan-MER blijft verplicht. Door de algemene omschrijving kan het zijn dat ook algemene regels plan-m.e.r.-plichtig zijn, als deze functie- en locatiespecifieke regels bevatten.

Inspraak over en kennisgeving van het voornemen, de reikwijdte en detailniveau-fase (R&D) staan niet meer in de wet en zijn dus vormvrij. Het bevoegd gezag kan de R&D-fase mee laten lopen met bijvoorbeeld de inspraak over de Nota van Uitgangspunten van het omgevingsplan.

Plan-m.e.r.-beoordeling

Op de plan-m.e.r.-plicht geldt straks voor plannen over kleine gebieden of voor kleine wijzigingen een uitzondering. Daarvoor is een plan-m.e.r.-beoordeling nodig. Een plan-m.e.r. is dan alleen verplicht als voor de activiteit aanzienlijke milieugevolgen worden verwacht. Wat wordt verstaan onder 'kleine gebieden' en 'kleine wijzigingen' wordt nog uitgewerkt in het Omgevingsbesluit.

Nieuw is ook de plan-m.e.r.-beoordeling voor een plan/programma dat kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten en besluiten die niet in het Omgevingsbesluit zijn genoemd. Denk aan een plan dat kaderstellend is voor een nieuwe technologische ontwikkeling die niet vermeld is in het Omgevingsbesluit, zoals een zonnepanelenpark of een getijdencentrale, maar toch aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

Project-m.e.r.

De project-m.e.r.-plichtige projecten en besluiten worden opgesomd in het Omgevingsbesluit, vergelijkbaar met de huidige C en D-lijsten in de bijlage bij het Besluit m.e.r. Voor project-m.e.r. kent de Omgevingswet maar één procedure, die lijkt op de huidige, beperkte procedure. De uitgebreide procedure voor complexe projecten verdwijnt. Dit betekent dat advies van de Commissie m.e.r. bij project-m.e.r. vrijwillig wordt. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel staat wel dat advies van de Commissie gewenst kan zijn bij complexe projecten vanwege de specifieke kennis die nodig is. Let op: het projectbesluit is project-m.e.r.-plichtig, alleen de voorkeursbeslissing is plan-m.e.r.-plichtig.

Project-m.e.r.-beoordeling

Met de Omgevingswet vervalt het onderscheid tussen formele en vormvrije m.e.r.-beoordeling. De m.e.r.-beoordeling wordt in het betreffende besluit opgenomen. Vormvereisten als een afzonderlijk besluit en publicatie vervallen. Vanwege de korte beslistermijnen wordt verwacht dat een bevoegd gezag het vooroverleg zal gebruiken om te bepalen of een project-m.e.r. nodig is of een project-m.e.r.-beoordeling volstaat.

Inhoud milieueffectrapport

De Omgevingswet beoogt geen wijzigingen aan te brengen aan de inhoudelijke eisen van een milieueffectrapport. Wat dus bijvoorbeeld niet zal veranderen is dat het MER uit moet gaan van de maximale mogelijkheden van het plan/project en dat in het MER alternatieven vergeleken moeten worden. In het Omgevingsbesluit worden de eisen uitgewerkt.

Benut onze kennis

Heeft u een vraag over de Omgevingswet en milieueffectrapportage? Bel de helpdesk van de Commissie: 030-2347666 of mail naar kennisplatform@eia.nl.

